

JEDINEČNÝ SYSTÉM EVVO V ČR?

Pozoruhodnosti tuzemské environmentální výchovy

MICHAL MEDEK
MASARYK UNIVERSITY BRNO, FACULTY OF SOCIAL STUDIES,
DEPARTMENT OF ENVIRONMENTAL STUDIES

2018

MASARYK UNIVERSITY, BRNO, CZECH REPUBLIC DEPARTMENT OF ENVIRONMENTAL STUDIES

Pozoruhodnosti EV v ČR

Tento příspěvek se pokouší nahlédnout na „systém EVVO v ČR“ (SP EVVO 2016:4) očima návštěvníka z jiné země. Příspěvek nemá ambici současný stav hodnotit, ale pojmenovat jeho jedinečnosti.

- Za nositele EV jsou považována specializovaná zařízení – SEV, ekocentra
- SEV mají různorodou právní formu a způsoby financování, ale velmi podobnou činnost
- SEV se teritoriálně vymezují

Výše uvedené pozoruhodnosti přináší výhody, ale i rizika, která budou diskutována ve světle zahraničních zkušeností.

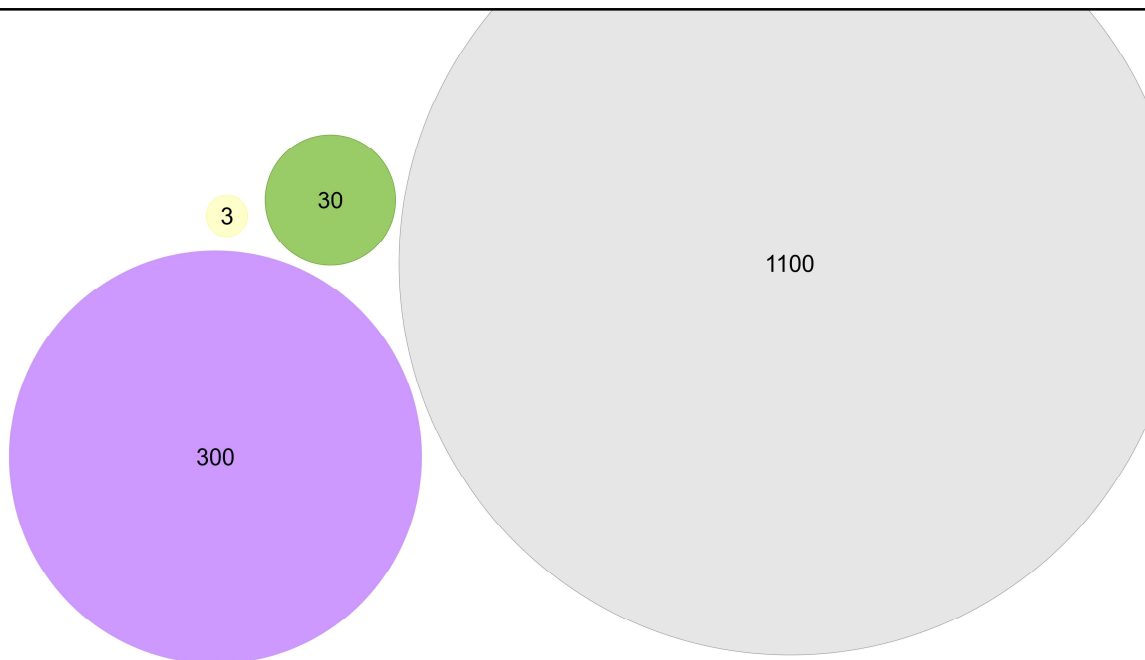
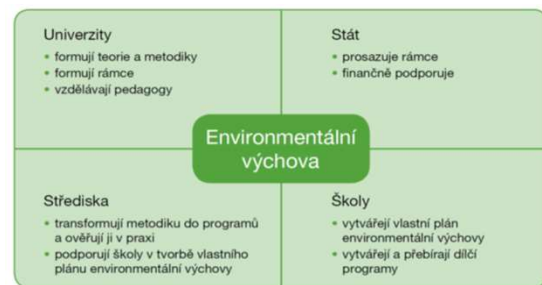

MASARYK UNIVERSITY, BRNO, CZECH REPUBLIC DEPARTMENT OF ENVIRONMENTAL STUDIES

Nositelé EV jsou SEV

Jak se to projevuje

- Podílem na vytváření politik
- Neexistencí oborové platformy (NAEE v UK, NAAEE v USA), jejíž roli za často přebírá platforma SEV
- Ohraničením diskurzu o environmentální výchově
- Podrobněji pozici SEV v tuzemské ekovýchově debatuje Činčera (2013) a to ve světle následující představy o aktérech EV (Činčera et al 2016:12):

Nositelé EV jsou SEV

(Skrytá) paradigmatata:

- Klíčovou roli pro formování osobnosti člověka hraje formální vzdělávání
  - => školám je potřeba dodávat EV
  - => je potřeba ovlivňovat klíčové aktéry formálního vzdělávání
- Kompetence lze předat prostřednictvím specializovaných programů
  - => hledání nejlepších metod transmise

SEV mají velmi podobnou činnost

Jak se to projevuje

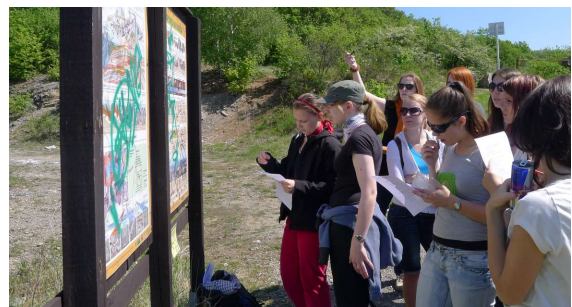
- různorodí zřizovatelé, ale shodné oblasti činnosti (metodicky i tematicky – velký rozsah témat)
- trend přibližování činnosti různých organizací
  - rozšiřováním záběru činnosti
  - snahou o získání podpory

K čemu to může vést

- nižší efektivita činnosti
- nedostatečné odborné zázemí pro široký záběr

Proti proudu

- TEREZA, Na Zemi

SEV se teritoriálně vymezují

Jak se to projevuje

- SEV s rozsáhlou činností působí v roli „garanta EV“ na určitém území
  - možný důvod širokého tematického záběru programů
  - nepředpokládá se, že by mohla expandovat svojí činností do teritoria jiného „garanta EV“ bez jeho souhlasu
  - přirozeně se vytváří mocenská (vlivová) struktura
- podpora regionálního principu státní správou – směřování finanční podpory (např. bodování projektů za „pokrytí bílých míst“)
- snaha o formulaci regionálních politik, ze kterých následně instituce EV profitují

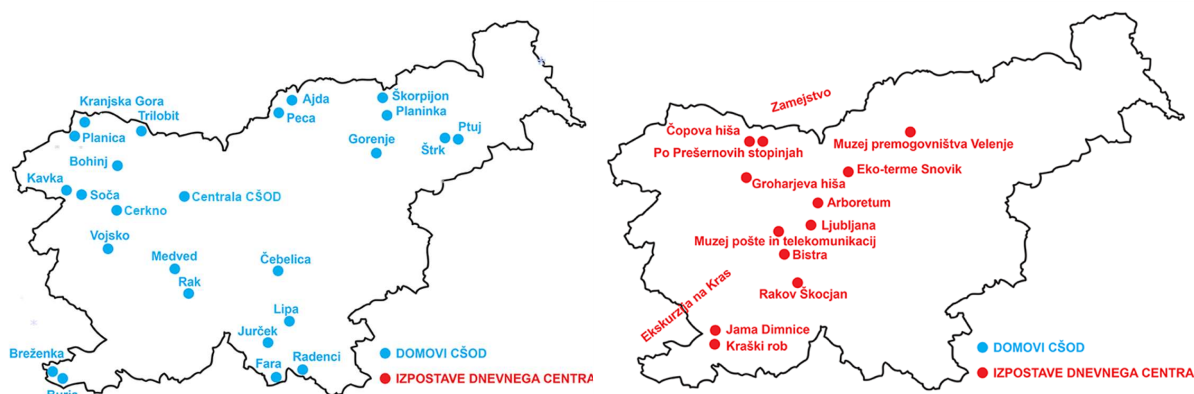
K čemu to může vést

- regionální zaměření programů => zvýšení relevance pro účastníky
- jednostranné udávání trendů v oblasti témat a metodik EV na regionální úrovni (+ efekt jazykové izolace)

MASARYK UNIVERSITY, BRNO, CZECH REPUBLIC DEPARTMENT OF ENVIRONMENTAL STUDIES

Příklad k následování?

Prevzato z webu www.csod.si

MASARYK UNIVERSITY, BRNO, CZECH REPUBLIC DEPARTMENT OF ENVIRONMENTAL STUDIES

Limity systému EVVO v ČR

- jeden typ aktérů řeší jeden typ problémů
  - V provozní oblasti = kde vzít peníze na fungování
  - V metodické oblasti = jak dělat dobře EVP/vzdělávat pedagogy
- širokou paletu programů pro mnoho cílových skupiny nelze odborně pokrýt
- nekonečný růstový potenciál pro SEV (kromě mocenské pozice je model SEV snadno replikovatelný)
- hodně publikací, ale málo kompendií
- efekt malého jazyka

Závěrečná otázka: směřuje EV v ČR ke klimaxu v režii K-stratégů?

Použitá literatura

ČINČERA, J. (2013). *Střediska ekologické výchovy mezi teorií a praxí*. Brno: Masarykova univerzita; Praha: Agentura Koniklec, BEZK.

ČINČERA, J., JANČAŘÍKOVÁ, K., MATĚJČEK, T., ŠIMONOVÁ, P., BARTOŠ, J., LUPAČ, M., BROUKALOVÁ, L. (2016). *Environmentální výchova z pohledu učitelů*. 1. vyd. Brno: BEZK; Masarykova univerzita; Agentura Koniklec.

Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství na léta 2016–2025.

Michal Medek

FSS MU, KATEDRA ENVIRONMENTÁLNÍCH STUDIÍ
STŘEDISKO EKOLOGICKÉ VÝCHOVY KAPRÁLŮV MLÝN
michal@medek.us

MASARYK UNIVERSITY, BRNO, CZECH REPUBLIC DEPARTMENT OF ENVIRONMENTAL STUDIES